

Український католицький університет
Факультет наук про здоров'я

Кафедра психології та психотерапії

Назва курсу	ОСНОВИ ПСИХОТЕРАПІЇ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ
Викладач (-і)	доцент кафедри психології та психотерапії, кандидат психологічних наук ТУРЕЦЬКА ХРИСТИНА доцент кафедри психології та психотерапії, кандидат психологічних наук СЕМКІВ ІРИНА
Профайл викладача (-ів)	https://ucu.edu.ua/teachers/hrystyna-turetska/ http://psychology.ucu.edu.ua/pro-nas/komanda/iryna-semkiv/
Контактний тел.	0733787777 Христина Турецька 0979344679 Ірина Семків
Е-mail:	khrystaja@ucu.edu.ua semkiv@ucu.edu.ua
Сторінка курсу в CMS	https://cms.ucu.edu.ua/course/view.php?id=4332#filter-tabs-content-1-3
Консультації	онлайн

1. Анотація

Основними цілями вивчення дисципліни є: розуміння студентами історії становлення психотерапевтичної теорії та практики, основних форм психологічних досліджень в галузі психотерапії, етики психолога-психотерапевта, а також природи психотерапевтичного відносини, екзистенційних тем в роботі з клієнтами та основних проблем які виникають у діяльності самого психотерапевта. Особливе значення надається рефлексії студентами ключових тем і проблем становлення сучасної психотерапії.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ : "Загальна психологія", "Психодіагностика". "Патопсихологія". "Вікова психологія". Клінічна психологія. історія психології, психологія особистості, психологічного консультування.

2. Мета курсу

Мета курсу «Основи психотерапії: історія і сучасність» орієнтована на поглиблення і розвиток знання студентів у галузі психології особистості з акцентом на їх практичному освоєнні та подальше використання в практиці психологічного консультування і психотерапії. У контексті лекційного курсу враховуються знання в галузі історії психології, психології особистості, психологічного консультування. Зміст дисципліни базується на основних ідеях, методах і практиках сучасної психотерапії.

Вивчення дисципліни передбачає застосування методу порівняльного аналізу психотерапевтичних систем, системну організацію знань, активне навчання, творче оперування засвоєними знаннями, розуміння перспектив розвитку сучасної психотерапії, розвиток у студентів базових компетенцій психолога-. Мета дисципліни — ознайомити слухачів з принципами та методами сучасної психотерапії, висвітлити показання і обмеження для здійснення психотерапії, умови їх здійснення, техніки, етичні моменти, тривалість і завершення психотерапії, особливості індивідуальної та групової психотерапії

Завдання: Головним завданням по вивченню дисципліни є методологічна спрямованість лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів з метою розуміння і засвоєння сутності теоретичних основ, сучасних поглядів на психотерапію, є ознайомлення студентів-психологів з основними теоретичними положеннями та практичними методами психотерапії в об'ємі, що відповідатиме їхній майбутній професійній компетенції фахівців, спроможних ефективно здійснювати психопрофілактику, психодіагностику, психологічне консультування, психокорекцію, психотерапію й реабілітацію хворих в амбулаторних та стаціонарних умовах, в умовах сім'ї, у виховних та освітніх закладах; займатися науковими дослідженнями у цій галузі.

3. Формат курсу

Змішаний, Очний та дистанційний, має супровід в системі CMS УКУ.

4. Результати навчання

В результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:**

- історію світової і вітчизняної психотерапії, її сучасний стан в Україні та перспективи подальшого розвитку;
- прикладні можливості психотерапії
- Терапевтичні чинники психотерапії
- Критерії ефективності психотерапії.
- класифікацію методів психотерапевтичного впливу (модальності психотерапії)
- основні психотехніки

- актуальні проблеми психотерапії.
- покази та протипокази для психотерапії;
- межі лікувального впливу різних психотерапевтичних методик;
- основні принципи, мету і завдання психотерапії
- теоретичні основи психотерапії
- етико-деонтологічні принципи і правила у психотерапії
- основні напрямки у зарубіжній і вітчизняній психотерапевтичній практиці;
- критерії і методи оцінки ефективності психотерапії

вміти:

вміти:

- ✓ Виконувати порівняльний аналіз методів психотерапії.
- ✓ Розуміти як працюють методи психотерапії
- ✓ Розуміти як проводиться аналіз відмінностей форм психологічної допомоги
- ✓ дотримуватись етико – деонтологічних принципів, створювати довірливий психотерапевтичний контакт з пацієнтами;
- ✓ самостійно складати психокорекційні програми;
- ✓ правильно підбирати і застосовувати психотерапевтичні та психокорекційні методи і прийоми із врахуванням особистості пацієнта та клінічних проявів захворювання;
- ✓ оцінювати ефективність психотерапевтичної та психокорекційної роботи;
- ✓ КОМПЕТЕНЦІЇ:
- ✓ *Знання та розуміння:* сучасних наукових уявлень про сутність психотерапії, основні теоретичні положення психотерапії, теоретичні основи психотерапії, прикладні можливості психотерапії, терапевтичні чинники психотерапії, критерії та методи оцінювання ефективності психотерапії. основні принципи, мету і завдання психотерапії, етико-деонтологічні принципи і правила у психотерапії.
- ✓ *Застосування знань та розуміння:*; розуміти можливості та обмеження психотерапії, розуміти відмінності між різними методами психотерапії, визначити фокус проблему психотерапії, розуміти групову динаміку та використовувати це у груповій роботі, розуміння доцільності застосування психотехнік, знати критерії психічного здоров'я, вміти обґрунтувати критерії оцінки ефективності психотерапії та обрати методи оцінки ефективності, розробити програму оцінки ефективності психотерапії.
- ✓ *Формування тверджень:* Вміння здійснювати психологічний аналіз різних методів психотерапії, проаналізувати та обґрунтувати специфіку ефективності психотерапії, розуміти та аналізувати особливості освіти в психотерапії
- ✓ *Комунікативні навички:* Вміння презентувати результати власних досліджень та аргументовано аналізувати психічні феномени, здатність проаналізувати та обґрунтувати полімодальність сучасної психотерапії.
- ✓ *Навички навчання:* Здатність до вдосконалення професійних умінь та навичок, на основі сучасних наукових досліджень, аналізувати історію становлення та сучасну ситуації в сфері психотерапії.
- ✓ З метою якісного виконання головних завдань навчально-виховного процесу застосовується проблемних підхід до побудови занять та інтерактивні технології навчання.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна к-сть годин
лекції	18
семінарські заняття	12
самостійна робота	30

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
2021-2022	1	психологія	1	н

1. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план заняття, короткі тези	Форма діяльності і (заняття) / Формат	Матері али	Література*. Ресурси в інтернеті	Завдання для самостійної роботи, год.	Вага оцін-к и	Термін викона ння
Тиж. 16.09 6 акад. год.	Тема 1. Історія. Психотерапія – загальна характеристика галузі. Історія становлення	Лекція	Презентації, матеріали sms, відеоматеріали	<ul style="list-style-type: none"> • Шерток Л. Гипноз. Л. 1972. Файл • Кандел Ерик Век самопознання URL (веб-посилання) • Жан Мартин Шарко (Відео) URL (веб-посилання) 	Аналіз випадків з практики психотерапії	20 балів макс.	26 жовтня

				<ul style="list-style-type: none"> • Месмер / Mesmer (Фільм) URL (веб-посилання) • Элленбергер Генри — «Открытие бессознательного. Том 1» 			
23.10 2 акад. год.	Тема 2. Сучасність. Особистість психотерапевта	Лекція	Презентація, матеріали sms, відеоматеріали	<p>Габбард Глен, Лестер Эва Психоаналитические границы и их нарушения Москва: Класс, 2014. — 272 с.</p> <p>Ялом И. Дар психотерапии Перевод: Филипп Прокофьев. — М.: Эксмо, 2008. — 352 с.</p> <p>Коттлер Дж. Лучшие психотерапевты - что они за люди?</p>			
23.10 2 акад. год.	Тема 3. Сучасність. Компоненти психотерапевтичного клімату. Базові навички психотерапевта. Техніки рефлексивного слухання.	Лекція	Презентація, матеріали sms, відеоматеріали	<p>Филип Бурнард Тренинг навыков консультирования Санкт-Петербург: Питер, 2002. — 256 с.</p> <p>Голдсмит Г.Н. Терапевтический сеттинг в психоанализе и психотерапии https://psyjournal.ru/articles/terapevticheskiy-setting-v-psihoanalize-i-psihoterapii</p> <p>К. Роджерс. Сесія з Глорією https://www.youtube.com/watch?v=HLGbxA1OgYU&list=PLNeZ-uZwFCAc8ne5PCA3PPImmovxThkhY</p>	Здійснити аналіз методів психотерапії а саме психодинамічної ПТ:	20 балів макс.	

26.10 2 акад. год.	Практикум 1.: наскрізний супервізійний супровід дисципліни. Керівник практикуму Турецька Христина	Семінар		Мак-Вільямс, Нэнси. Формулирование психоаналитического случая = Psychoanalytic Case Formulation. — М.: Класс, 2015. — 328 с. — ISBN 978-5-86375-210-5.	Протокол супервізії	10 балів макс.	
02.11 2 акад. год.	Практикум 2: наскрізний супервізійний супровід дисципліни. Керівник практикуму Семків Ірина	Семінар		Мак-Вільямс, Нэнси. Формулирование психоаналитического случая = Psychoanalytic Case Formulation. — М.: Класс, 2015. — 328 с. — ISBN 978-5-86375-210-5.	Протокол супервізії	10 балів макс.	
09.11 2 акад. год.	Практикум 3: наскрізний супервізійний супровід. Керівник практикуму Семків Ірина	Семінар		Мак-Вільямс, Нэнси. Формулирование психоаналитического случая = Psychoanalytic Case Formulation. — М.: Класс, 2015. — 328 с. — ISBN 978-5-86375-210-5.	Протокол супервізії	10 балів макс.	
17.11 6 акад. год.	Тема 4.Історія та сучасність психодинамічної терапії. Постфройдисти і сучасність.						
07.12 2 акад. год.	Практикум 4: наскрізний супервізійний супровід. Керівник практикуму Семків Ірина				Протокол супервізії	10 балів макс.	

15.12 2 акад. год.	Тема 4. Історія та сучасність психодинамічної терапії. Постфройдисти і сучасність.						
15.12 2 акад. год.	Практикум 5: Наскрізний супервізійний супровід. Керівник практикуму Турецька Христина				Протокол супервізії	10 балів макс.	
21.12 2 акад. год.	Практикум 6: Наскрізний супервізійний супровід. Керівник практикуму Турецька Христина			Мак-Вільямс, Нэнси. Формулирование психоаналитического случая = Psychoanalytic Case Formulation. — М.: Класс, 2015. — 328 с. — ISBN 978-5-86375-210-5.	Протокол супервізії	20 балів макс.	
04.01.	Іспит						

2. Система оцінювання та вимоги

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Основи психотерапії: теорія і сучасність» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості підсумкового модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань.

№ з/п	Вид поточної діяльності	Сума балів
1	Аналіз випадків з практики психотерапії	20

2	Аналіз методів психотерапії	20
3	Наскрізний супервізійний семінар	60
	Разом балів	100

3. Рекомендована література

Основна

1. Бурлачук Л. Ф. Основы психотерапии : учеб. пособ. / Л. Ф. Бурлачук, И. А. Грабская, А. С. Кочарян. – К. : Ника-Центр, 2001. – 320 с.
2. Психотерапия : Учебник Для ВУЗов. /Л.Ф. Бурлачук, А.С.Кочарян, М.Е.Жидко. – 2008
3. Психотерапия. / Под ред. Б.Д.Карвасарского. – СПб: Издательство «Питер», 2000
4. Каліна Н. Ф. Психотерапія / Надія Федорівна Каліна. – К. : Академвидав, 2010. – 288с
5. Рудестам К. Групповая психотерапия / К. Рудестам. – СПб. : Питер, 2001. – 384 с
6. Соколова Е. Т. Психотерапия. Теория и практика / Елена Теодоровна Соколова. – М. : Академия, 2002. – 368 с
7. Тіунова О.В. Основы теории і практики арт-терапії / О.В. Тіунова; ТНПУ. – Т. : ТНПУ, 2011. – 260 с.

Допоміжна

1. Алешина Ю. Е. Индивидуальное и семейное психологическое консультирование. — М., 2000.
2. Антология современного психоанализа. — М., 2000.
3. Базисное руководство по психотерапии / Под ред. Хайгл-Эверса. — СПб., 2001.
8. Бауэр М. и др. Психиатрия, психосоматика, психотерапия. — М.: АЛТЕЙА, 1999.
9. Бек А., Бек, Д. С. Когнитивная терапия: полное руководство. Cognitive Therapy: Basics and Beyond. — М.: «Вильямс», 2006.
10. Браун Дэннис, Джонатан Педдер. Введение в психотерапию. Принципы и практика психодинамики. — М.: Класс, 1998.
11. Вайсе Дж. Как работает психотерапия. — М., 1999.
12. Варга А. Я., Дробкина Т. С. Системная семейная психотерапия. Краткий лекционный курс / А. Я. Варга, Т. С. Дробкина. – СПб. : Речь, 2001. – 144 с.
13. Винникотт Дональд Вудс. Маленькие дети и их матери. — М.: Класс, 1998.
14. Горноста́й П. Психодрама в Украине: страницы истории // Псі: Свідомо про несвідоме. — 2008. — № 1(2).
15. Гринсон. Техника и практика психоанализа. — М.: Класс, 1998.
16. Куттер П. Современный психоанализ. — СПб.: БСК, 1997.

17. Леви Д. А. Семейная психотерапия. История, теория, практика. — СПб., 1993.
18. Лейту Г. Психодрама: теория и практика. Классическая психодрама Я. Л. Морено. — М., 1994.
19. Мак-Вильямс. Психодинамическая диагностика. — М.: Класс, 1998.
20. Макс Люшер. Сигналы личности. Ролевые игры и их мотивы. — М., 1996.
21. Маховер. Рисунок человека. — М., 1999.
22. Мышляев С. Ю. Гипноз: Руководство для врачей. — М.: Медицинская книга; Н. Новгород: Изд-во НГМА, 1999.
23. Перлз Ф. Гештальттерапия. — М., 1999.
24. Приц А. Психотерапія — нова наука про людину. — Львів: ІНВП “Електрон”, 1998.
25. Роберт Джонсон. Сновидения и фантазии. Анализ и использование. — СПб., 1998.
26. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. — М., 1994.
27. Руководство по психодраме / Под ред. М. Карп, П. Холмса, К. Б. Таувон / Пер. с англ. О. П. Прокоповой ; под. ред. П. П. Горностая. — К. : Изд. П. Горностай, 2013. — 344 с
28. Сахакиан У. С. Техники консультирования и психотерапии. Тексты / Ред. и сост. У. С. Сахакиан; [пер. с англ.]. — М. : Апрель Пресс, Изд-во ЭКСМО-Пресс, 2000. — 624 с.
29. Стюарт Вильям. Работа с образами и символами в психологическом консультировании. — М., 1999. — 290 с.
30. Томэ, Кехеле. Современный психоанализ. — М.: Класс, 1999.
31. Фаррелли Ф., Брандсма Д. Провокационная терапия. — М., 1999.
32. Франц М. Л. Психология сказки. — СПб., 1998.
33. Фройд З. Толкование сновидений: Пер. с нем. — К.: Здоровья, 1991.
34. Ханскарл Лейнер. Кататимное переживание образов. — М., 1999
35. Шарп Дарэл. Психологические типы. Юнговская типологическая модель. — СПб.: БСК, 1996.
36. Энциклопедия глубинной психологии. — М.: MGM-Interna, 1998. — Т. 1.
37. Юнг и др. Человек и его символы. — СПб.: Гравис, 1996.
38. Ялом Ирвин Д. Экзистенциальная психотерапия. — М.: Класс, 1999.